

การส่งเสริมพัฒนาภูมิภาค หมายถึงอะไร จากประสบการณ์ของญี่ปุ่น

ในปัจจุบัน ญี่ปุ่นมีการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคไปทั่วทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ บนหลังเขา หมู่บ้านชาวเกษตรกรใหญ่ ๆ ในบริเวณที่ราบ เมืองใหญ่ ๆ ตำบลเล็ก ๆ หมู่บ้านชาวประมงริมทะเล เกาะที่ห่างออกไป พุดอีกอย่างก็คือ ทั่วทั้งประเทศญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นที่ไหนก็ตาม มีการรณรงค์ส่งเสริมสร้างภูมิภาคทั่วไปหมด แม้กระทั่งสื่อต่าง ๆ ก็กล่าวถึงเรื่องนี้บ่อย ๆ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในอดีต ถือได้ว่า การสร้างภูมิภาคได้เจริญรุ่งเรืองที่สุดในเวลานี้ ทำไมการสร้างภูมิภาคถึงได้เจริญขนาดนี้

แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคอย่างรวดเร็ว

ตอนแรกสุด ในปี 1988-89 รวม 2 ปี นโยบายฝ่ายของรัฐบาลนาย ทาคะชิเดะ 「เนรมิตชนบท 100 ล้านเยน」 มีบทบาทสูงมาก การออกมาตรการการเงินที่ตั้งชื่อให้ว่าเป็น 「เงินอุดหนุนการสร้างภูมิภาคที่ให้เกิดเอง ปฏิบัติเอง」 เป็นเรื่องที่ไม่เคยมีมาก่อน

ถ้ามองถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนผู้อยู่อาศัย จำนวนเงินจะมากหรือน้อยนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง (เงิน 100 ล้านเยน เป็นจำนวนเงินที่น้อยสำหรับเมืองที่มีขนาดใหญ่ แต่เป็นเงินก้อนใหญ่สำหรับหมู่บ้านเล็ก ๆ) ถือว่าเป็นโอกาสที่จะสามารถใช้เงินสร้างสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเองได้อย่างชอบใจ แน่แน่นอนว่า จะต้องมีการกล่าวถึงปัญหาใกล้ตัวของภูมิภาค และวิสัยทัศน์ในอนาคต เรื่องนี้จึงเป็นตัวกระตุ้นการสร้างภูมิภาคขึ้นมา

แน่นอนว่า พื้นที่ที่ลงมือจัดการสร้างภูมิภาคมาก่อนหน้านี้มีไม่น้อย แต่ระบบนี้มีความหมายสำคัญที่ได้ช่วยขยายการสร้างภูมิภาคให้กระจายไปทั่วทั้งประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับดีอย่างสูง นโยบาย 「เนรมิตชนบท 100 ล้านเยน」 นี้ได้เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้การรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคเห็นชัดเป็นรูปร่างขึ้นมา

เบื้องหลังของการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาค

ตรงนี้ จะขออธิบายถึงสิ่งแอบแฝงที่อยู่เบื้องหลังของการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคที่มีอยู่ร่วมกันในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลที่ตามมาคือช่วงระยะฟื้นฟูญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลก คือ คนญี่ปุ่นส่วนมากทั้งบ้านเกิดตัวเอง ย้ายไปรวมอยู่อาศัยในเมือง ทำให้ลักษณะพิเศษต่าง ๆ ทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของแต่ละภูมิภาคเคยมีมาก่อนต้องสูญหายไป และทั้งประเทศก็เปลี่ยนเป็นเหมือนกันแบบเดียวกันไปหมด และเมื่อยิ่งเข้าสู่ยุคแห่งโลกาภิวัตน์ ก็เกิดความรู้สึกว่า ภูมิภาคได้ยิ่งเพิ่มความว่างเปล่าและจะล่มสลายหายไป ท่ามกลางสถานการณ์แบบนี้ จึงเกิดจิตสำนึกสูงชันว่าจะต้องหยุดการล่มสลายนี้ให้ได้ ในช่วงเวลาแบบนี้ ได้มีการเสนอแนะแนวคิด 「เนรมิตชนบท 100 ล้านเยน」 ขึ้นมา การรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคจึงได้ปรากฏเห็นชัดเป็นรูปเป็นร่างในเวลาต่อมา

ทั้งนี้ การรณรงค์ส่งเสริมการสร้างภูมิภาคไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพียงแค่ช่วงเวลาหนึ่งหรือเพียงแค่ตรงนั้น แต่เป็นกระแสทางสังคมที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้น จากสถานการณ์ที่เป็นที่เข้าใจยอมรับจากคนหมู่มาก

< จากประสบการณ์การส่งเสริมพัฒนาภูมิภาคที่ตัวเองได้สัมผัส >

ในการสัมมนาครั้งนี้ จะขออธิบายยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของโครงการสร้างภูมิภาคที่ประสบความสำเร็จ และที่ผมได้มีส่วนเกี่ยวข้องของจริงกับการส่งเสริมพัฒนาภูมิภาค

ชื่อเรื่องกับเนื้อหาของการทำงานให้ภูมิภาคมีชีวิตชีวานี้ เปลี่ยนไปตามความต้องการทางสังคมของภูมิภาค โครงการสร้างภูมิภาคที่ผมส่งเสริมพัฒนามีเหมือนกัน ได้เปลี่ยนจาก การพัฒนาที่เกิดขึ้นเองภายในภูมิภาค ไปเป็น ธุรกิจเสี่ยงลงทุนในภูมิภาค (Venture Business) ที่ล่าสุดในเร็ว ๆ นี้

ต่อจากนี้ไป จะขอแนะนำประสบการณ์ของผม และจะลองเลือกประยุกต์ใช้ตัวอย่างรูปธรรมเหล่านี้ ตามความต้องการของแต่ละประเทศ และของผู้เข้าร่วมสัมมนา

1) การประชุมศึกษาแลกเปลี่ยนการสร้างเกาะโอกินาวา (ปี 1978 - 1988)

นาย**ทาดาโอะ คิโยนาริ** ปัจจุบันเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยโฮเซ (ในสมัยนั้น เป็นประธานการประชุมศึกษาแลกเปลี่ยน) ได้จัดให้มีการประชุมนี้ขึ้นมา ผมได้เข้าร่วมในการประชุมนี้ด้วย ช่วงนั้นเป็นเวลาที่โอกินาวาหันกลับคืนสู่เกาะใหญ่ญี่ปุ่น (จากอเมริกา) และไม่ค่อยมีการแลกเปลี่ยนกับเกาะใหญ่ญี่ปุ่น มีการเชิญบุคคลที่ทำผลิตของ หรือกิจกรรมในภูมิภาคที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะจากแต่ละพื้นที่ในเกาะใหญ่ญี่ปุ่น มาที่แต่ละเกาะของโอกินาวา เปิดการประชุมสัมมนา และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกันของทั้งฝ่าย

ผลก็คือ ทำให้เกิดอุตสาหกรรมและกิจการภายในภูมิภาคขึ้นมา เช่น การทำไม้ที่ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นของโอกินาวา การเพาะเลี้ยงตัวไหมกับการทอผ้า การท่องเที่ยวแบบนิเวศนวิทยา เป็นต้น และในปัจจุบันก็ยังพัฒนาอยู่

2) การส่งเสริมพัฒนาให้เปิดท่าเรือเกาะโยนาคุนิ (ปี 1987 - 1990)

เกาะโยนาคุนิตั้งอยู่ห่างจากเกาะไต้หวัน เมืองฮัวเหลียน เพียงแค่ 100 กม. เนื่องจากไม่มีการเปิดท่าเรือ (ท่าเรือที่สามารถติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้) เวลาจะไปไต้หวัน จะต้องแวะเมืองนาซา เมืองหลวงของโอกินาวาก่อน ทำให้กลายเป็นการเดินทางที่มีระยะทางยาวเป็น 1000 กม. หรือมากขึ้น 10 เท่า การขนส่งสินค้าก็เช่นเดียวกัน ต้องใช้ระยะเวลานาน

ในตรงนี้ ผมได้ประสานร่วมมือกับบริษัทหนังสือพิมพ์ในโอกินาวา (บริษัท โอกินาวาไทมส์) การประชุมสัมมนา และคอลัมน์พิเศษของหนังสือพิมพ์ ดึงดูดความสนใจจากพลเมืองชาวเกาะโยนาคุนิ (เพียงแค่ 1,500 คน) ให้เข้าใจถึงข้อได้เปรียบของการเปิดท่าเรือ

การดึงดูดความสนใจนี้ ประสบเป็นผลสำเร็จ โครงการเปิดท่าเรือนี้ ได้รับการอนุมัติเป็นโครงการทางการของเมืองเกาะโยนาคุนิตามโครงการ « เนรมิตชนบท 100 ล้านเยน » ที่ได้กล่าวถึงในเบื้องต้น ผมได้ให้ความร่วมมือในฐานะเป็นที่ปรึกษาของเมืองนี้

จากการเปิดท่าเรือตรงนี้ ทำให้สามารถค้าขายโดยตรงกับไต้หวันและจีนได้ และประสบผลสำเร็จในการดึงราคาสินค้าวัสดุก่อสร้าง และสินค้าใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ถูกลงมาได้ 30% นอกจากนี้ การค้าขายส่งต่อเป็นทอด ๆ และการท่องเที่ยวก็ได้เข้ามาร่วมมีบทบาทในโครงการอีกด้วย (ดูที่ข้อมูลใน CD-ROM)

3) โรงเรียนสอนตีวงพิเศษประจำชนบท (จังหวัด) อิบาราคิ (ปี 1991 - ปัจจุบัน)

ปัจจุบัน ผมประจำอยู่ที่มหาวิทยาลัยโอกินาวา (จังหวัดโอกินาวา) แต่ก่อนหน้านั้น ผมสอนอยู่ที่

มหาวิทยาลัยทักษิณฯ ที่อยู่ในจังหวัดอิบาราจิรอบนอกเมืองหลวงของเกาะใหญ่ญี่ปุ่น (มีชื่อเสียงเป็นเมืองแห่งการศึกษาระดับวิชาการ)

ตอนที่มีการทดลองโครงการ « เนรมิตชนบท 100 ล้านเยน » ที่ได้กล่าวถึงในเบื้องต้น ในจังหวัดอิบาราจิ (ปฏิบัติในปี 1988 - 89) รู้สึกเลยว่าแต่ละตำบลและอำเภอขาดบุคลากร ในตรงนั้น จึงได้จัดให้มีการอบรมผู้นำท้องถิ่น และการสอนบุคลากรโดยใช้ชื่อเรียกว่า « โรงเรียนสอนตัวเข้มพิเศษประจำชนบทอิบาราจิ » ซึ่งเป็นโครงการที่จังหวัด กับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ จัดขึ้นร่วมกัน ผมได้ทำงานร่วมในการวางแผนนี้ และเป็นอาจารย์สอนเต็มเวลาของโรงเรียนนี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดของที่ว่าการจังหวัดอิบาราจิ เป็นครูใหญ่ของโรงเรียนสอนตัวเข้มพิเศษ เปิดอบรมสอนผู้นำท้องถิ่น และบุคลากรที่มีความสามารถที่จะทำงานตรงนี้ ภายใต้เป้าหมายว่าเป็น « การสร้างภูมิภาคอย่างกระตือรือร้นแบบที่ทำด้วยตนเองและมีตัวเองเป็นแกนหลัก โดยใช้ลักษณะเด่นพิเศษทาง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อุตสาหกรรมของภูมิภาคให้เป็นประโยชน์ » ผู้มีคุณสมบัติเข้ารับการฝึกอบรม คือ ข้าราชการประจำหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอในจังหวัด และพนักงานของบริษัทชั้นนำในภูมิภาค

ในการอบรมครั้งนี้ อยากจะขอแนะนำหลักสูตรของโรงเรียนสอนตัวเข้มพิเศษประจำชนบทนี้ และวิธีการที่ใช้ เพราะคิดว่าคงจะเป็นข้อมูลอ้างอิงได้

การจัดระเบียบเรียงประเด็นและปัญหาของแต่ละพื้นที่ สรุปความโดยใช้วิธีการของ KJ

- การไปเยือนภูมิภาคหลาย ๆ แห่งที่ได้คัดเลือกไว้แล้ว (เดือนละแห่ง, อบรมระยะ 2 วัน 1 คืน เป็นจำนวน 6 แห่ง) ทักตักศึกษาในสถานที่จริง และการประชุมพิจารณาหารือ
- จะใช้วิธีการดังต่อไปนี้ค้นพบสิ่งใหม่ของภูมิภาคดังกล่าว เพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาของภูมิภาค
- การค้นพบสิ่งใหม่ของภูมิภาคโดยใช้แผนที่ทรัพยากรของภูมิภาค ลำดับความเป็นมาของ « ชนบท » และตารางลำดับเวลา วัน เดือน ปี ประจำชนบท

การศึกษาภูมิภาคที่พัฒนาเจริญแล้ว และตัวอย่างที่พัฒนาเจริญแล้วในประเทศ

ในการแก้ไขปัญหของแต่ละภูมิภาค จะให้ไปเยือนและศึกษาเรื่องของภูมิภาคที่พัฒนาแล้วหลาย ๆ แห่ง ตามปัญหาที่กล่าวอ้างถึง (3 คืน 4 วัน)

ให้ผู้เข้าร่วมจัดทำรายงานประเด็นหัวข้อ และการสอนชี้แนะการจัดทำรายงาน

ให้ผู้เข้าร่วมอภิปรายรายงาน

ที่โรงเรียนสอนตัวเข้มพิเศษประจำชนบทนี้ จะให้เรียนเกี่ยวกับทฤษฎีการวางแผนสร้างภูมิภาค และวิธีการ ในขณะที่เดียวกัน จะให้มีการอบรมแบบไปพักค้างคืนด้วยหลาย ๆ ครั้ง (ทุกเดือน ๆ ละครั้ง) และเมื่อจบการอบรม จะให้นักเรียนร่วมกันตีพิมพ์สิ่งสรรค์ ถ่ายทอดสื่อสารกัน พิจารณาปรึกษาหารือกัน ตลอดทั้งคืน อันเป็นวัตถุประสงค์ใหญ่อย่างหนึ่ง จากหลักการแบบนี้ การสื่อสารระหว่างกันของแต่ละหมู่บ้าน ตำบล อำเภอในจังหวัด และพนักงานบริษัท จะเป็นไปอย่างราบรื่น และก็ได้รับความเป็นมิตรด้วย ต่อจากนี้ไป ในการส่งเสริมพัฒนาโครงการระดับใช้พื้นที่กว้างของแต่ละหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (หลวง) กับบริษัท (เอกชน) , และโครงการประสานร่วมมือกันนั้น จะต้องสรุปเรื่องได้โดยไม่ต้องแนะนำตัวใหม่อีกครั้ง แต่ใช้เพียงแค่วีดิทัศน์ตัวอย่างเดียว (เร็ว ๆ นี้ เปลี่ยนมาใช้เมลล์เป็นหลัก) ความสัมพันธ์ในลักษณะแบบนี้เป็นสิ่งจำเป็น

4) การรณรงค์ส่งเสริมให้เปิดเส้นทางขนส่ง (ทางทะเล และอากาศ) ระหว่างโอะกินาวา (เมืองนาฮา)

กับจีน (เมืองเซี่ยเหมิน) (ในปี 1993 - 1995)

ใช้รายการทางวิทยุเป็นสื่อในการส่งเสริมพัฒนาภูมิภาค

ในเวลานั้น (ก่อนปี 1994) โอะกินาวาตั้งอยู่ที่พรมแดนของญี่ปุ่น แต่เพราะไม่มีเส้นทางขนส่งกับต่างประเทศ (ทางเรือ และเครื่องบิน) ทำให้ยังไม่ได้ใช้จุดได้เปรียบตรงนั้นให้เกิดประโยชน์

ยกตัวอย่าง เช่น ถ้ามีเส้นทางขนส่งโดยตรงสำหรับสินค้าขนส่งระหว่างโอะกินาวากับจีน จะเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในญี่ปุ่น แต่กลับจะต้องไปแวะลงที่ท่าเรือโกเบ, ท่าเรือคิตะคิวชู เป็นต้น

ภายใต้ยุคสมัยโลกาภิวัตน์ เพื่อเป็นการนำลักษณะพิเศษของโอะกินาวาที่ตั้งอยู่ที่พรมแดนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จำเป็นจะต้องทำการเปิดเส้นทางขนส่งเรือบรรทุกสินค้าระหว่างโอะกินาวากับจีน (ต่างประเทศ), การจัดตั้งองค์กร (ความร่วมมือ) ส่งเสริมสนับสนุนการค้าขายระหว่างสองประเทศ, และการเปิดสำนักงานติดต่อของบริษัทฝ่ายโอะกินาวาในประเทศจีนสำหรับติดต่อกับจีน

ฉะนั้น เพื่อเป็นการทำให้สิ่งเหล่านี้ปรากฏเป็นจริง จำเป็นจะต้องประชาสัมพันธ์ออกไปกว้าง ๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดโอะกินาวารับรู้ถึงข้อได้เปรียบของการส่งเสริมพัฒนาตามที่กล่าวข้างต้น และอธิบายให้ชัดเจนแก่ผู้ที่สนใจอยากจะเข้าร่วมงานในโครงการ ในตรงนั้น ได้ประสานงานทางธุรกิจกับรายการวิทยุโดยใช้เป็นสื่อและสถานที่ในการทำงานส่งเสริมพัฒนา ออกรายการเป็นประจำ (ทุกวันอาทิตย์ ทุกสัปดาห์ ช่วงเวลา 5 - 6 โมงเย็น ในรายการ " มหกรรมค้าขายแลกเปลี่ยนเรนเนสซองค์ ") และประชาสัมพันธ์เรียกร้องให้เข้าร่วมงานในโครงการ ผลที่ได้คือ เส้นทางขนส่งเรือบรรทุกสินค้าประจำ ระหว่างโอะกินาวา (เมืองนาฮา) กับจีน (เมืองเซี่ยเหมิน) ปรากฏเป็นจริง ปัจจุบันก็ยังมีการบรรทุกขนส่งเดือนละ 3 ครั้งด้วย และนอกจากนี้ ก็มีการขนส่งสินค้าคาร์โกทางเครื่องบิน ระหว่างโอะกินาวากับจีน เดือนละ 4 ครั้ง ซึ่งในปัจจุบัน มีเส้นทางบินเพิ่ม เป็นเที่ยวบินประจำขนส่งสินค้าตรงสู่เมืองเซี่ยงไฮ้ (วันละ 1 เที่ยวบิน) ด้วย

ในตรงนี้ ผมได้ทำงานเป็นที่ปรึกษาของสมาคมแลกเปลี่ยนเศรษฐกิจโอะกินาวาจีน และมีบทบาททำหน้าที่เจรจาต่อรองกับฝ่ายจีน

5) การเสนอแนะรูปแบบธุรกิจเสี่ยงลงทุนแบบโอะกินาวา และกิจกรรมการเผยแพร่และการปฏิบัติ (ปี 1995 ถึง ปัจจุบัน)

อัตราการว่างงานของโอะกินาวา คิดเป็น 2 เท่าของเกาะใหญ่ญี่ปุ่น และรายได้เพียงแค่ 72% เท่านั้น ในอีกด้านหนึ่ง ปัจจุบันนี้ ที่โอะกินาวา ใน 100 ปี จะมีโอกาสทางธุรกิจเข้ามา 1 ครั้ง วิธีการอย่างหนึ่งที่ทันสมัยที่สุดที่จะทำให้โอกาสทางธุรกิจปรากฏเป็นจริงได้ก็คงจะเป็น การสร้างธุรกิจเสี่ยงลงทุน (Venture Business) นั่นเอง

ได้ใช้โอกาสดอนที่ย้ายไปที่มหาวิทยาลัยโอะกินาวา ในปี 1995 จัดทำทฤษฎีธุรกิจเสี่ยงลงทุนแยกออกเป็นประเภท และเสนอแนะนโยบาย เพื่อหวังให้โอกาสทางธุรกิจนี้ได้ปรากฏเป็นจริงขึ้นมาพร้อมทั้งได้จัดทำกิจกรรมการเผยแพร่และการปฏิบัติด้วย

ตอนแรก ผมใช้ชั่วโมงสอนภาคค่ำที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ เปิดสอนวิชา " คอร์สอบรมเพิ่มเติมธุรกิจเสี่ยงลงทุน " ให้แก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ทุกปี มีคนสมัครเรียนเฉลี่ยครั้งละ 50 - 60 คน

และยังได้วางแผนและผลิตรายการ " ทฤษฎีอุตสาหกรรมใหม่โอะกินาวา " ที่มีความยาว 30 นาที 13 ม้วน ถ่ายทอดออกอากาศในรายการชั่วโมงบรรยายการเรียนการสอนทางโทรทัศน์ ของมหาวิทยาลัยกระจายข่าวเสียงประจำเขตโอะกินาวาด้วย นอกจากนี้ ยังได้วางแผนและผลิตรายการ " วิชาเศรษฐศาสตร์แบบอ่อนโยน (ซอฟต์อีโคโนมี) ของศาสตราจารย์โยชิควะ " ถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์ของสถานี NHK โอะกินาวา เป็นประจำทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง นาน 10 นาที เป็นระยะ

เวลา 3 ปี ได้ทุ่มเทเวลาให้กับการแนะนำรูปแบบธุรกิจเสี่ยงลงทุน (Venture Business) ใน โอบีกินาวา และการเผยแพร่

นอกจากนี้ ผู้ที่เรียนจบคอร์สอบรมดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการให้ความร่วมมือ เข้าร่วม และลองทำทาบการจัตั้งธุรกิจเสี่ยงลงทุนหลาย ๆ ประเภท ขณะนี้ สิ่งจำเป็นที่สุดใน โอบีกินาวา คือ การแสดงให้เห็นแบบอย่างการทำธุรกิจจริง (Role Model) และตัวอย่างธุรกิจที่ ประสบความสำเร็จ

< ภูมิภาคที่น่าปรารถนาหมายถึงอะไร และการส่งเสริมพัฒนาหมายถึงอะไร >

ผมได้กล่าวถึงตัวอย่างการส่งเสริมพัฒนาภูมิภาคหลัก ๆ 5 โครงการที่ผมเคยมีส่วนเกี่ยวข้องมา อย่งไรก็ดี เนื้อหาของโครงการเหล่านี้จะสอดคล้องและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และความต้องการของภูมิภาคนั้น ๆ หลังจากนั้นต่อไป ไม่ว่าสังคมภูมิภาคจะแพร่หลายไปทั่วโลกอย่างไร ไม่ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศจะพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นประเทศไหน ภูมิภาคไหนก็ตาม สิ่งที่ต้องการร่วมกัน ก็คือ การส่งเสริมพัฒนาภูมิภาคจากมุมมองแบบให้พึ่งพาช่วยเหลือตนเอง และ แบบที่เกิดขึ้นโดยตัวของมันเอง

แล้วพวกเราจะคิดมองเรื่อง "การพัฒนาภูมิภาค" ที่เป็นวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมพัฒนาภูมิภาค และ "ภูมิภาค" ที่เป็นจุดเป้าหมายของการพัฒนาอย่างไรดีนั้น จะขอชี้แจงให้เข้าใจดังต่อไปนี้

"ภูมิภาคที่น่าปรารถนา" หมายถึง การที่ว่าคุณคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ จะแสดงความสามารถ หลาย ๆ อย่างที่ตนเองมีอยู่ให้กับภูมิภาคนั้นได้อย่างง่ายดายมากน้อยแค่ไหน

พูดอีกอย่างก็คือ เป็นสังคมที่เวลาพยายามจะทำให้เห็นชัดถึงศักยภาพที่ผู้คนในภูมิภาคนั้น ๆ มีอยู่ แล้วไม่ค่อยมีสิ่งขัดขวาง หรือสิ่งรบกวนไปกระทบตรงนั้น

ยกตัวอย่าง เช่น เวลาที่บุคคลคนหนึ่งพยายามจะแสดงความสามารถ แล้วไม่ถูกแบ่งชนชั้นใน เรื่องเพศที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่ตอนเกิด หรือเรื่องชาติตระกูล ซึ่งคน ๆ หนึ่งไม่สามารถจะเลือกได้ พูดง่าย ๆ ก็คือ การทำให้มั่นใจได้อย่างเพียงพอว่า เป็นโอกาสที่บุคคลคนหนึ่งที่มีความสามารถอยู่ จะสามารถแสดงความสามารถเหล่านั้นออกมาได้อย่างเต็มที่

จุดมุ่งหมายที่ต้องการเงื่อนไขสถานการณ์แบบนี้อย่างคล่องแคล่วและกระตือรือร้น คือ การส่งเสริม พัฒนา ยกตัวอย่าง เช่น การโน้มน้าวชักจูงให้บริษัทไปสร้างโรงงานในภูมิภาคที่มีแต่การทำ เกษตรกรรม และส่งเสริมให้ภูมิภาคหันไปทำเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ในความหมายแบบนี้ อาจจะใช่ ตรงที่ว่าเป็นการทำให้มีรายได้สูงขึ้น แต่นั่นไม่ใช่เป็นวัตถุประสงค์สุดท้าย ผู้คนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาค นั้นมีความสามารถหลายอย่าง ผู้คนที่เหมาะกับการทำเกษตรกรรมจนถึงเด็ยวัน (เช่น มีพละกำลัง หรือสามารถทำงานที่เหมือนกันในเวลานาน ๆ ได้ เป็นต้น) มีโอกาสที่สามารถจะแสดงความสามารถ เหล่านั้นได้

พอมีการโน้มน้าวชักจูงให้สร้างโรงงานในภูมิภาคนั้นแล้ว จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มโอกาสให้ สามารถแสดงความสามารถที่เคยมีและที่เหมาะสมกับการทำอุตสาหกรรมอย่างอื่น ให้เห็นชัดเป็นรูปขึ้นมา ได้ (เช่น มีความสามารถที่จะออกแบบ สร้างสรรค์ และประดิษฐ์ของขึ้นมา หรือทำงานที่ต้องการความ ละเอียดได้)

ต่อไป อยากจะขอกกล่าวถึงเรื่องที่ว่า ควรจะประเมินค่าของการส่งเสริมพัฒนา การทำให้เป็นโรงงาน อุตสาหกรรม และการทำให้เป็นอุตสาหกรรมการผลิตนี้ ด้วยระดับ ขอบเขต และมิติ แบบไหน

< การประเมินค่าของการส่งเสริมพัฒนา >

การประเมินค่านี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องทั้งในระดับของรัฐ และในระดับของอุตสาหกรรม สิ่งที่ผมประเมินค่าของการส่งเสริมพัฒนา และการทำให้เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ผมคิดว่าเป็น จักรวาลเล็ก ๆ ที่สิ้นสุดลงด้วยวิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันของชาวเกษตรกรและพลเมือง เป็นเพียงแค่มิติที่เรียกว่า จักรวาลเล็ก ๆ ยาวหลาย ๆ กิโลเมตร ที่มีตลาดสดประจำวันเป็นจุดศูนย์กลาง ที่ใช้คำเรียกว่า “มาจิกัว” ในโอะกินาวา, “พาซาล” ในอินโดนีเซีย และ “ตลาด” ในไทย

การส่งเสริมพัฒนาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ที่น่าปรารถนา เพราะว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนา การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ที่น่าปรารถนา เพราะว่าเป็นการทำให้เป็นอุตสาหกรรม เรื่องที่ว่าแบบนี้ไม่มีหรอกครับ แต่จะต้องประเมินค่าจากจุดที่ว่า การส่งเสริมพัฒนานั้น ได้สร้างความสุขให้แก่ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเกษตรกรและพลเมือง และบุคคลแต่ละคนที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นสังคมหรือไม่อย่างไร

ในคอร์สนี้ ผมจะบรรยายการส่งเสริมพัฒนาภูมิภาคจากมุมมองแบบนี้ โดยจะพูดถึงประสบการณ์ที่โอะกินาวาของผมเป็นหลัก และจะขอไปเยือนแต่ละประเทศ สัมมนาร่วมกันกับทุก ๆ คน